

Zaaknummer : 01029597
Ons Kenmerk : ODH545483
Datum : 20-2-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 21 april 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van het slopen van 52 appartementen, het rooien van groen en het realiseren van nieuwe appartementen aan de Van Swietenlaan 27-39 en Goereesestraat 60-74 te Rotterdam en is aangevraagd namens de Gemeente Rotterdam. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot en met 1 januari 2028.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Gemeente Rotterdam;
- II. de voorschriften 1 tot en met 11 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 30 januari 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozh.nl onder vermelding van flora en fauna.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan Carnisse Poort Rotterdam' van 29 maart en de aanvullende gegevens van 30 januari 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:

- a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
- b voor permanente voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Carnisse Poort Rotterdam' van 29 maart 2022 en de aanvullende gegevens van 30 januari 2023.
- 7 Indien een of meerdere in voorschrift 6 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 9 Ter compensatie dient de naastgelegen bomenrij in de Goereesestraat (met de reeds aanwezige grote volwassen witte paardenkastanjes en elzen) geschikt te worden gemaakt als vliegroute.
 - a) Voor de permanente situatie dient de verlichting in de Goereesestraat in 2024 teruggebracht te worden naar een hoogte van vier meter (dat is qua hoogte een halvering van de huidige hoogte van de straatlantaarns) zodat die verlichting in het geheel niet meer op de kronen van de bomen valt en de kronen met minder dan 1,5 lux verlicht zullen worden.
 - b) Voor de permanente situatie dient de straatverlichting bij twee nabijgelegen kruisingen aangepast te worden naar vleermuisvriendelijke verlichtingsarmaturen: dat wil zeggen de straatverlichting voor de oversteekplekken bij de kruising Goereesestraat - Carnissensingel en bij de kruising Van Swietenlaan – Zuidenwijdsestraat/Goereesestraat. Tijdens de actieve periode van vleermuizen (half maart tot en met half november) dient die nieuwe verlichting te worden ingesteld naar diervriendelijk, dat is amberkleurig licht, in elk geval van zonsondergang tot zonsopkomst.
 - c) Als tijdelijke maatregel dient de straatverlichting in de Goereesestraat (met een licht van 6000 lumen) met 50% gedimd te worden zodat de kronen van de bomen vrijwel niet verlicht (maximaal 1,5 lux).
- 10 De effectiviteit van de alternatieve essentiële vliegroute dient te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (zie vs.4) . Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruikmaakt van de alternatieve vliegroute, om de functionaliteit van de verblijfplaatsen te borgen. De monitoring dient te starten vanaf het moment dat de alternatieve vliegroute beschikbaar en functioneel is. De monitoring dient het eerste jaar, derde jaar en het vijfde jaar plaats te vinden conform de richtlijnen voor het onderzoek naar vliegroutes van de gewone dwergvleermuis uit het op dat moment geldende Vleermuisprotocol. Dit betekent dat jaarlijks twee veldbezoeken, in de periode van 15 april tot en met 15 oktober, gebracht dienen te worden (van twee uur) waarvan een in de kraamperiode met in acht name van de overige randvoorwaarden voor vleermuisonderzoek uit voornoemd protocol. Op de monitoring zijn verder de volgende randvoorwaarden van toepassing:
 - a. de resultaten van de monitoring dienen jaarlijks voor 1 februari van het opvolgend jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1);
 - b. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de staat van de alternatieve vliegroute waarin de staat van de bomen is meegenomen (rekening houdend met snoeiwerkzaamheden), wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (batdetector, warmtecamera etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - c. voornoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte memo of rapportage waarin in ieder geval dient te zijn opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen.

- d. indien uit de monitoringsresultaten van één van de genoemde drie monitoringsmomenten (eerste, derde en vijfde jaar) blijkt dat de vliegroute niet in gebruik is genomen, kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd;
11. Indien blijkt dat de alternatieve vliegroute succesvol in gebruik is genomen door de kolonie van de gewone dwergvleermuis kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden om het delen van de gegevens met Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid eerder te beëindigen. 11. Aanvullend wordt er in de nieuwe situatie in de spouwmuur ruimte gecreëerd voor een verblijf van een grote groep (dat is meer dan 50) vleermuizen. Eén blinde gevel dient volledig geschikt te worden gemaakt voor vleermuizen, zodat vleermuizen de gehele ruimte hebben om te gebruiken als zomer-, paar-, kraam en winterverblijfplaats. De invliegopeningen van de verblijfplaatsen dienen vrij van kunstlicht (dat wil zeggen dat de lichtsterkte daarop minder dan 2 lux dient te zijn), vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren. Er dient een vrije ruimte in de spouw te worden gecreëerd van 2,5 tot 3 centimeter breed. De vleermuizen dienen in de spouwmuur zowel aan de buitenmuur als aan het isolatiemateriaal te kunnen hangen. Het isolatiemateriaal dient daarvoor van een harde ruwe buitenlaag te worden voorzien of er dienen worden vleermuisvriendelijke platen of gridgaas aangebracht te worden op het isolatiemateriaal. Invliegopeningen dienen te worden gecreëerd door middel van open stootvoegen van 1,5 tot 2 centimeter breed. Er dienen voldoende open stootvoegen te worden gecreëerd; verspreid over de gevels en op verschillende verdiepingshoogtes.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 21 april 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8 eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van het slopen van 52 appartementen, het rooien van groen en het realiseren van nieuwe appartementen aan de Van Swietenlaan 27-39 en Goereesestraat 60-74 te Rotterdam en is aangevraagd namens de Gemeente Rotterdam. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot en met 1 januari 2028.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Carnisse Poort Rotterdam, Gemeente Rotterdam, 29 maart 2022;
- Nota van Uitgangspunten Carnisse Poort Rotterdam, Gemeente Rotterdam, 16 december 2019;
- Quicksan Flora en fauna, Buro Maerlant, 17 februari 2020;
- Ecologisch Onderzoek Carnisse Poort Rotterdam, Bureau Stadsnatuur, projectnummer 2270, 8 oktober 2021;
- Lichtberekeningen Carnisse Poort;
- Bestemmingsplan Carnissepoort Carnisse Poort, BODg Ruimtelijk advies B.V., 17 december 2020.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 13 januari 2023 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 30 januari 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Reactie aanvullende vragen 13-01-2023, Van Swietenlaan 27-39 en Goereesestraat 60-74 te Rotterdam Zaaknummer 01029597, Gemeente Rotterdam, 27 januari 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 17 mei 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Gemeente Rotterdam is voornemens om de woningen aan de Goereesestraat 60-74 en Van Swietenlaan 27-39 te Rotterdam te slopen en nieuwe woonblokken te creëren. Door de sloop van deze woningen wordt een doorgang gecreëerd die zorgt voor een directe verbinding tussen de wijk Carnisse en Hart van Zuid.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Mogelijk saneren van aanwezige asbest;
- slopen van de appartementen en afvoeren van bouw- en sloopmaterialen;
- inrichten van de bouwplaats (aanbrengen rijplaten, bouwroutes en plaatsen bouwkeet)
- afzetten bouwplaats;
- verleggen van kabels en leidingen en grondwerkzaamheden;
- riool leggen voor nieuwbouw;
- grondwerkzaamheden verrichten voor toekomstige nutstracé;
- verwijderen van al het groen in binnentuin (bomen en ander laag groen);
- aanbrengen funderingspalen;
- aanvoer van grote elementen;
- werkzaamheden t.b.v. bouw woningen (metselen, dak aanbrengen, schilderen e.d.);
- bestraten en inrichten openbare ruimte rondom de nieuwe woonblokken;
- aanbrengen nieuwe verlichting;
- ontgraven en aanbrengen van de grond;
- kabels- en leidingenwerk;
- plaatsen van openbare verlichting;
- bestratingswerkzaamheden;
- beplantingswerkzaamheden;
- vervoeren en aanbrengen van grond door vrachtwagens.

De werkzaamheden starten in kwartaal twee van 2023 en duren uiterlijk tot kwartaal één van 2026. Gezien de mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 en 2021. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is één essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Minimaal vijftien gewone dwergvleermuizen gebruiken deze route om zich te verplaatsen vanuit de verblijfplaatsen, ten noorden van het bouwproject naar foerageergebied in het zuiderpark, ten zuiden van het bouwproject. De vliegroute loopt tussen de Goereesestraat en de Van Swietenlaan. Met de geplande werkzaamheden wordt deze vliegroute doorbroken omdat er een nieuwe verbinding wordt gecreëerd voor langzaam verkeer tussen Carnisse en Hart van Zuid. Daardoor gaat de essentiële vliegroute verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan Carnisse Poort Rotterdam' van 29 maart en de aanvullende gegevens die zijn verkregen op 30 januari 2023. Het betreft het geschikt maken van een alternatieve vliegroute voor de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één essentiële vliegroute van de gewone dwergvleermuis verloren. De vegetatie zoals bomen en ander groen dat in de binnentuinen staat zal worden gerooid waardoor er een gat ontstaat in de huidige vliegroute van 45 meter. De groenstructuur is daardoor niet meer met elkaar verbonden, waardoor niet gegarandeerd kan worden dat vleermuizen nog goede geleiding vinden langs de groenstructuur. Daarnaast zal in de eindsituatie een complex worden gemaakt aan één zijde van de te realiseren doorgang met minimaal vier en maximaal elf bouwlagen waardoor ook in de nieuwe situatie niet gegarandeerd kan worden dat vleermuizen over dat gebouw heen of langs zullen vliegen om omliggend foerageergebied te vinden.

Ter compensatie dient de naastgelegen bomenrij in de Goereesestraat geschikt te worden gemaakt als vliegroute. Deze straat met bomenrij loopt ten westen parallel aan de huidige vliegroute. In de Goereesestraat is een groenstrook aanwezig met grote volwassen witte paardenkastanjes en elzen. De paardenkastanjes hebben een hoogte en kroonumfang variërend tussen de zes en achttien meter, waarbij het grootste deel van de bomen tussen de twaalf en vijftien meter is. De elzen zijn tussen de zes en negen meter hoog. De straatverlichting van de Goereesestraat, die een hoogte hebben van acht meter, vormt echter een belemmering voor vleermuizen om gebruik te maken van dit lijnvormige element vanwege het strooilicht dat op de bomen schijnt.

Als tijdelijke maatregel zal de straatverlichting in de Goereesestraat (6000 lumen) met 50% gedimd worden zodat de kronen van de bomen vrijwel niet verlicht (minder dan 1,5 lux) worden. De gedimde lichtmasten blijven staan tot de permanente verlichting wordt geplaatst wat zal gebeuren rond kwartaal drie en vier van 2024. Het bovenste deel van de kronen wordt dan helemaal niet aangelicht door de lichtmasten. Daardoor ontstaat voor de vleermuizen een vrijwel onverlichte vliegroute. Door het aanpassen van de lichtsterkte in Q2/Q3 2022 hebben de vleermuizen voldoende de tijd om de nieuwe vliegroute te ontdekken, wanneer tussen Q4 2023 en Q3 2024 wordt gestart met de sloopwerkzaamheden.

In de permanente situatie wordt de verlichting in de Goereesestraat vervangen door permanente straatverlichting. Deze verlichting met een huidige hoogte van acht meter wordt in hoogte gehalveerd naar vier meter waardoor de verlichting niet meer op de kronen van de bomen valt. Uit de lichtberekeningen blijkt dat door het dimmen van de armaturen de stammen het meest worden verlicht, met een lichtsterkte van 2 lux. De kroon wordt vrijwel niet verlicht (minder dan 1,5 lux), waardoor vleermuizen een vrijwel onverlichte vliegroute op kroonhoogte kunnen gebruiken als vliegroute. Zo blijft de alternatieve vliegroute functioneel voor vleermuizen.

De Goereesestraat wordt in 2024 opnieuw ingericht, deze werkzaamheden zijn geen onderdeel van deze ontheffing. Bij de herinrichting van de Goereesestraat wordt o.a. de riolering vervangen en de straatverlichting vervangen. Er is gekozen om de definitieve aanpassing aan de lichtmasten ten behoeve van de vliegroute qua planning te laten samenvallen met de bovengenoemde rioolwerkzaamheden in de Goereesestraat. Hiervoor is gekozen, om te voorkomen dat de straat twee keer moet worden opgebroken (één keer voor de definitieve lichtmasten en één keer voor het rioolwerk). Om extra kosten te besparen en overlast voor de omwonenden, de bodem en bomen te voorkomen.

Naast het aanpassen van de lichtmasten in de Goereesestraat, wordt op twee belangrijke oversteekpunten voor vleermuizen de huidige functioneel wit licht straatverlichting aangepast naar diervriendelijke amberkleurig verlichting. Het betreft de kruising van de Goereesestraat met de Carnissensingel en de kruising van de Van Swietenlaan met de Zuidenwijdsestraat en de Goereesestraat. In totaal worden op deze plekken acht verlichtingsarmaturen aangepast naar vleermuisvriendelijke verlichtingsarmaturen. Het aanpassen van de lichtkleur op deze oversteekpunten zal de vleermuizen helpen om de alternatieve vliegroute te gebruiken. Hierdoor wordt de huidige verbinding richting de alternatieve vliegroute in de Goereesestraat verbeterd.

De nieuwe verlichtingsarmaturen kunnen schakelen tussen diervriendelijk licht en functioneel licht. De armaturen kunnen op afstand worden bestuurd en worden tijdens uren waarbij veel verkeer is in de spits tijdens de winterperiode (half november tot half maart) ingesteld op het gewone licht (ongeveer 3000 kelvin). Het helemaal niet verlichten van deze oversteekpunten is in verband met de verkeersveiligheid niet mogelijk. Het gebied wordt intensief gebruikt door auto-, fiets- en wandelverkeer. Tijdens de actieve periode van vleermuizen (half maart tot en met half november) zal de verlichting worden ingesteld naar diervriendelijk (amberkleurig) licht op het moment van zonsondergang tot zonsopkomst. De lichtarmaturen worden dan ingesteld op warm licht met een amberkleurige ondertoon, waardoor vleermuizen de oversteek over de straat gemakkelijker kunnen maken.

Om vast te kunnen stellen of de tijdelijke en permanente alternatieve vliegroute door vleermuizen gebruikt wordt en afdoende is, wordt de effectiviteit van de alternatieve voorzieningen te worden gemonitord. Zo nodig kan de voorziening geoptimaliseerd worden, zodat ook op de lange termijn de functionaliteit van deze essentiële vliegroute is geborgd. De effectiviteit van de alternatieve vliegroute dient te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek van de gewone dwergvleermuis conform het dan geldende Vleermuisprotocol. Voorgaande hebben wij vastgelegd in voorschrift 10.

Aanvullend wordt er in de nieuwe situatie in de spouwmuur ruimte gecreëerd voor een verblijf van een grote groep (>50) vleermuizen.. Een blinde gevel dient grotendeels geschikt te worden gemaakt door ruimte te laten in de spouwmuur, dit dient wel nog te worden afgestemd met de toekomstige ontwikkelaar en wordt daarom opgenomen in het planproces. Het is daarom nog niet duidelijk in welke vorm vleermuisvoorzieningen worden gecreëerd. De invliegopeningen van de verblijfplaatsen dienen vrij van kunstlicht te zijn (lichtsterkte van minder dan 2 lux), vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren. Er dient een vrije ruimte in de spouw gecreëerd te worden van 2,5 tot 3 centimeter breed. De vleermuizen kunnen dan in de spouwmuur zowel aan de buitenmuur als het isolatiemateriaal hangen. Het isolatiemateriaal wordt voorzien van een harde ruwe buitenlaag of er worden

vleermuisvriendelijke platen of gridgaas aangebracht op het isolatiemateriaal. Invliegopeningen worden gecreëerd door middel van open stootvoegen van 1,5 tot 2 centimeter breed. Er dienen voldoende open stootvoegen te worden gecreëerd, verspreid over de gevels en op verschillende verdiepingshoogtes. Eén blinde gevel dient volledig geschikt te worden gemaakt voor vleermuizen, zodat vleermuizen de gehele ruimte hebben om te gebruiken als zomer-, paar-, kraam en winterverblijfplaats. Voorgaande is opgenomen in voorschrift 11.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, onder vijf sub 3 van de Wnb.

De werkzaamheden waarvoor de ontheffing is aangevraagd gaan tussen de Goereesestraat en de van Swietenlaan een woonblokdoorbraak realiseren, welke van een groot openbaar belang wordt geacht.

De gemeentelijke Stadvisie 2030 (2007) zet in op een sterke economie en een aantrekkelijk woonstad. Hiervoor wordt onder meer ingezet op de transformatie en diversificatie van zwakke woonmilieus om een aantrekkelijker woonaanbod te creëren. Hierbij is ook aandacht voor de connectiviteit tot noodzakelijke voorzieningen en het stimuleren van bereikbaarheid op duurzame wijze. Dit project draagt bij aan beide punten uit deze visie. In zowel de Structuurvisie als het Bestemmingsplan Hart van Zuid (2015) wordt het belang van een Oost-West verbinding specifiek uitgelicht om het effect van de herontwikkeling van Zuidplein te versterken. Voor de verdere ontwikkeling van Carnisse en omliggende wijken is de verbetering van de bereikbaarheid van het vernieuwde Hart van Zuid essentieel.

Ook sluit deze beoogde woonblokdoorbraak aan op de doelstellingen van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Carnisse geldt nu nog als een naar binnen gekeerde wijk, zonder goede verbindingen met voorzieningen in de omgeving zoals het Hart van Zuid. Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid heeft het doel om de wijken op Zuid veerkrachtig te maken met betere verbindingen en een goed voorzieningenniveau. Om de woonkwaliteit in Carnisse te verbeteren is het naast diversiteit in het woningaanbod van belang om de zichtbaarheid en uitstraling van de wijk te vergroten. Hart van Zuid biedt een breed aanbod aan winkels, horeca, culturele en wijk ondersteunende functies en een groot ov-knooppunt. Om Hart van Zuid succesvol te maken zullen de verbindingen met de omliggende wijken zoals Carnisse moeten worden verbeterd. De aansluiting op omliggende wijken is medebepalend voor het functioneren van Hart van Zuid als centrumgebied. Dat stelt eisen aan de verbindingen voor langzaam verkeer. Een vitaal stadsdeelcentrum is innig verbonden met de omliggende wijken. Een dergelijke verbinding tussen de wijk Carnisse en de voorzieningen van Hart van Zuid is nu onvoldoende

aanwezig. Omdat de fysieke verbindingen ondermaats zijn, komen ook de sociale verbindingen moeilijk tot stand. Carnisse is lang een onopvallende wijk geweest waar het relatief goed ging. In de wijk is de afgelopen jaren echter sprake van een verhoogde probleemcumulatie, waardoor de leefbaarheid onder druk staat.

Het bouwblok tussen de Van Swietenlaan en de Goereesestraat vormt momenteel nog een barrière tussen deze twee gebieden. Voor het realiseren van een goede verbinding tussen Carnisse en de centrumfuncties van Hart van Zuid is er één goede locatie: het verlengde van het Annie M.G. Schmidtplein. Een verbinding voor langzaam verkeer op deze locatie sluit aan de zijde van Hart van Zuid goed aan op het toekomstige voetgangersgebied waar het merendeel van de voorzieningen aan gevestigd zitten. Aan de zijde van Carnisse wordt aangesloten op de oostwest georiënteerde verbindingen die door Carnisse heen lopen. Er ontstaat op deze manier een logische en comfortabele route voor mensen uit Carnisse die per fiets of lopend de voorzieningen in Hart van Zuid willen bereiken. Tot slot zal een verbinding op deze locatie de centrale positie, ontmoetingsplek en verblijfsfunctie van het Annie M.G. Schmidtplein versterken. De betere en toegankelijke verbinding naar Zuidplein zorgt gezien het voorgaande voor een betere leefomgeving voor de huidige bewoners. Het plan Carnisse Poort draag naast de doorbraak en realisatie van een langzaam verkeer verbinding ook voor de realisatie van 57 nieuwe woningen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is uit de aard der zaak locatiegebonden. De hierboven beschreven doorbraak door het woonblok moet de directe verbinding tussen Hart van Zuid en Carnisse realiseren in het verlengde van het Annie M.G. Schmidtplein, waarmee wordt bijgedragen aan de doelstellingen van het NPRZ en structuurvisie Hart van Zuid. Projectgebied Carnisse Poort is daarom aangewezen als de meest geschikte locatie voor het creëren van deze doorgang vanwege de directe aansluiting op het entreegebied van het naastgelegen winkelcentrum Zuidplein. Andere locatie zullen niet de hierboven beschreven ontsluiting kunnen bieden.

Het behouden van de vliegroute over de nieuwe appartementen is geen realistische keuze, omdat door de hoogte van de bebouwing het niet waarschijnlijk is dat de vleermuizen de vliegroute blijven gebruiken en de vliegroute daardoor in stand kan blijven. Een betere optie voor het aanbieden van een geschikte alternatieve vliegroute is er niet in de directe omgeving. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Rotterdam bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.